



Vägledning för svenska arter i
habitatdirektivets bilaga 2
NV-01162-10
Beslutad: 20 januari 2011

Brudkulla

Gymnadenia runei (*Gymnigritella runei*)

EU-kod: 1959

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

BESÖK: STOCKHOLM - VALHALLAVÄGEN 195
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
KIRUNA – KASERNGATAN 14
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 08-698 10 00
FAX: 08-698 14 80
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Brudkulla växer i fjällen och förekommer där på ljusöppna lokaler såsom fjällängar eller gläntor i fjällbjörkskog. Den är kalkgynnad och förekommer endast där pH är högre än 6,5. Den förekommer främst på frisk till fuktig mark.

Önskvärd naturlig stress och störning

Brudkullan missgynnas av att växtplatserna växer igen för kraftigt med högväxt vegetation, fjällbjörk mm. Den gynnas av ett måttligt intensivt renbete, eftersom markstörningen underlättar frögroning.

Reproduktion och spridning

Artens frön är vindspridda, en uppskattning av spridningsavstånd är 5 kilometer.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

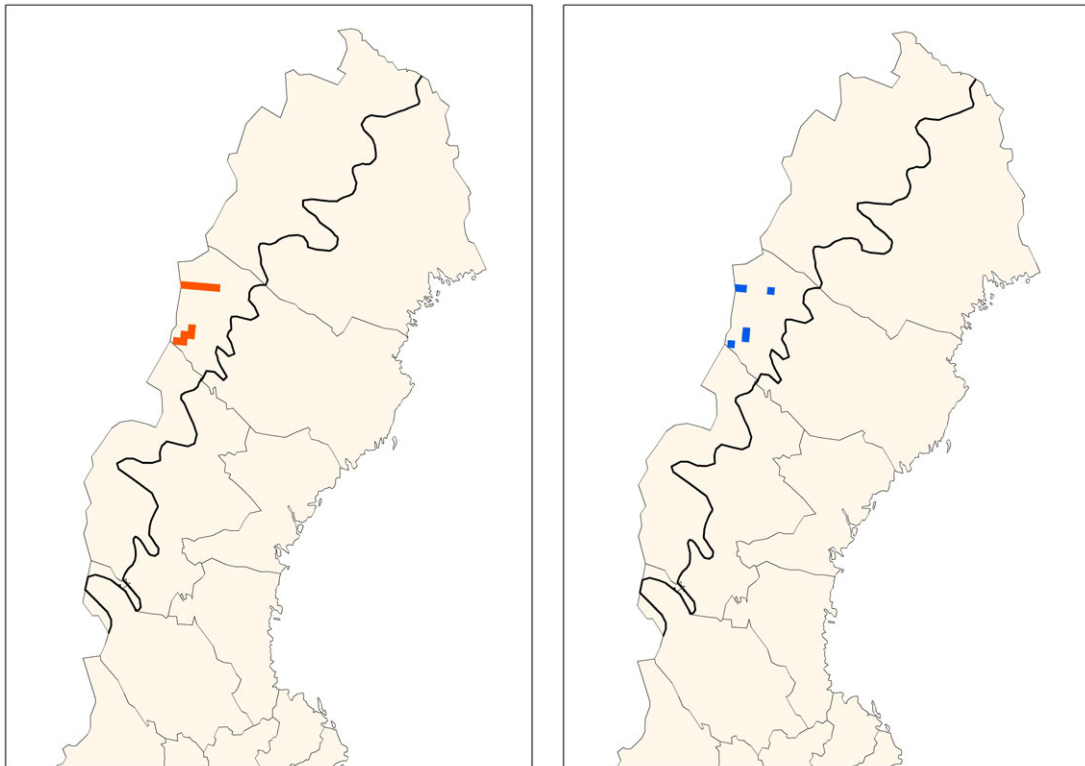
Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Nära hotad (NT).
- Brudkullan är endemisk för Sverige och är endast känd från södra Lappland. Sverige har därför ett internationellt ansvar för arten.

Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpekade för arten (antal)	4			4
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)	1 100			1 100
Referensvärde (km ²)	1 100			1 100
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)	1 000			1 000
Referensvärde (enhet ¹)	1 000			1 000
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status	Gynnsam			
Bedömning trend	Stabil			

¹ Enhet för artens population är antal individer.



Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Främsta hotet mot arten är insamling på grund av dess status som sällsynt, endemisk orkidé.
- Klimatförändringar som resulterar i höjd trädgräns och igenväxning kan komma att bli problem.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Fortsatt övervakning genom floraväkteri.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

<i>Mål – utbredning & förekomst</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Utbredningsområdet för brudkulla ska vara minst 1 100 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för brudkulla ska vara minst 32 km ² i alpin region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

<i>Mål – population</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst 1 000 individer av brudkulla i alpin region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX fertila individer av brudkulla i alpin region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX fertila individer av brudkulla på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila individer	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX individer av brudkulla på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 6:e år

<i>Mål – livsmiljö</i>	<i>Nivå</i>	<i>Metod</i>	<i>Mått</i>	<i>Frekvens</i>
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (kalkrika fjällgräsmarker) för brudkulla i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för fjäll (fastställd).	Antal km ²	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimnivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst i minst 50% av områdena vart 6:e år. Data om förekomst i skyddade områden förutsätts komma fram genom den biogeografiska uppföljningen.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Ericsson, S. 1997. Om brudkulla, *Gymnigritella runei*, och dess ursprung. Svensk Bot. Tidskr. 91: 139–142.

Ericsson, S. 1998. Minst 2800 brudkullor *Gymnadenia runei* blommade 1998. Natur i Norr 17: 75–78.

Hedrén, M. 1999. Kommentarer om brudkullan och dess ursprung. Svensk Bot. Tidskr. 93: 145-151.

Lidberg, R. 1988. Brunkulla *Nigritella nigra* funnen i Åsele lappmark. Natur i Norr 7: 63.

Lindeberg, G. 1991. Återbesök hos brunkullorna *Nigritella nigra* vid Ransaren. Natur i Norr 10: 51.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala